

ILISIMATUSARFIUP ILISIMATUSARNERMI ILEQQORISSAARNISSAMUT NAJOQQUTASSIAI

Ilisimatusarfiup sulisuinut, ilisimatusartuinut
attuumassutilinnut aamma avataaniit ilisimatusartuinut -
pitsaasumik ilisimatusariaaseqarnissamut najoqqutassat
nalinginnaasut Kalaallit Nunaannullu immikkut
attuumassutillit

ULLORMI 05.02.24 AKADEMISK RÅDIMIT AKUERINEQARTOQ

AALLARNIUT

Najoqqutassat ukua Ilisimatusarfimmi ilisimatusarnermi ileqqorissaarnermi ileqquliussat suut pitsaasutut isigineqarnersunik aalajangersaasuupput. Ilisimatusarfiup sulisuisa, ilisimatuutut misissuisui attuumassuteqartut aamma avataaniit ilisimatusartuisa najoqqutassat makkua malissagaat aammattaq ilisimatuutut misissuillutik suliniutiminni naapertuuttumik isumaliutiginnissasut naatsorsuutigineqarpoq.

Tamassuma saniatigut Ilisimatusarfimmi ilinniartut akisussaassusilimmik ilisimatusarnermik ingerlassinermut tungavigineqartunut aamma ilisimatusarnermi innarligassaanginnermut ilisaritineqassapput. Peqqussut tamanna kandidatinnigornianut pingaartumik atuuppoq. Ilisimatusarfiup ph.d.-nngorniarlutik ilisimatusartuisa ilisimatusarnermi ileqqorissaarnermik ilinniartinneqarnissaannik neqeroorfigineqarnissaat Ph.d.-tut ilinniartuuppinngitsoorani malittussaavaa, kiisalu Ilisimatusarfiup ph.d.-nngorniarartuisa ilinniartinneqarnermi peqataanissaannut tungatillugu.

Naalakkersuisut ilisimatusarnermut nuna tamakkerlugu periusissiaat (Ilisimatusarnek - ineriartornermut aqqutissaavoq 2022-2030) naapertorlugu nuna tamakkerlugu ilisimatusarnermi ileqqorissaarnermut piaarnerpaamik najoqqutissiortoqassaaq. Tamanna ilaatigut suliniummik Ileqqussaasunik taallugu suliaqarnermik malitseqartitsisimavoq. Allakkiami uani najoqqutassat nuna tamakkerlugu najoqqutassaasussanut nutaanut attuumassuteqaratik suliarineqarnikuupput. Suliniut Ileqqussaasut tungavigalugu nuna tamakkerlugu najoqqutassat naammassippata Ilisimatusarfiup ilisimatusarnermi ileqqorissaarnissamut najoqqutassiai nutarterneqarlutillu tulluarsarneqarumaarput.

Najoqqutassat immikkoortunut marlunut avinneqarput. Immikkoortumi siullermi ilisimatusarnermi ileqqorissaarnek nalinginnaasoq nassuiarneqarpoq tassanilu nunani tamalaani pitsaasumik suleriaaseqarnissamut malitassatut atuuttut tungavigineqarput:

- [Den danske kodeks for integritet i forskning \(2014\)](#)
- [The Singapore Statement on Research Integrity \(2010\)](#)
- [The Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations \(2013\)](#)
- [The European Code of Conduct for Research Integrity \(2011\)](#)

Immikkoortup aappaani pissutsit immikkut ittut ilisimatusarnermi ileqqorissaarnermut tungasut Kalaallit Nunaanni ilisimatuutut misissuinermi atuuttut nassuiarneqarput. Taakkua ilisimatuutut misissuinermi kiisalu nunap inoqqaavisa akornanni taakkualu pillugit ilisimatusarnermi malitassianit tungaveqarput, pingaartumik Issittumut Kalaallit Nunaannullu attuumassuteqartuni:

- [Inuit Circumpolar Councils "Circumpolar Inuit Protocols for Equitable and Ethical Engagement" \(2022\)](#)
- [U.S. Interagency Arctic Research Policy Committees "Principles for Conducting Research in the Arctic" \(2018\)](#)

ILISIMATUSARNERMI ILEQQORISSAARNISSAMUT NAJOQQUTASSAT NALINGINNAASUT

Ilisimatusarnermi pitsaasumik suleriaaseqarnissamut malitassatut atuuttut nalinginnaasut immikkoortumi uani nassuiarneqarput. Ilisimatuutut suliniutigisami immikkoortut tamarmik qanoq periuseqarfigineqarnissaat ilisimatusartup eqqarsaatigeqqissaartariaqarjaa. Ilisimatusarnissamut pilersaarusernermi pissutsit aamma ilisimatusarnermi ileqqorissaarnermut tungatillugu periuseq mianernartunik annikillisaataasinnaasoq ilisimatusartup isumaliuutigisussaavai.

ILISIMATUSARNISSAMUT PILERSAARUSERNEQ ILISIMATUSARNERULLU INGERLANNERA

Ilisimatusarnissamut pilersaarusernermi aamma paasissutissanik katersinermi akisussaassusilimmik ilisimatusariaaseqarnissaq ilisimatusartup isumaliuutigisavai.

- Ilisimatusartup ilaatigut [Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnissamut akuersissutinik pissarsinissamut piumasagaatit](#) ilisimasariaqarpai.
- Paasissutissanik katersinermi, pingaartumik apeqqarissaarnerni atuuttuni, paasissutissiissutigineqarsimasumik akuersissut pissarsiarineqassaaq.
 - Akuersilluni atsiugassanut Ilisimatusarfiup atortussiai ilaatigut atukkit.
- Apersuinermi immersugassiaq atorlugu paasissutissanik pissarsisoqassappat immersugassap aallaqqaataani ukua pillugit paasissutissaqassaaq:
 - Suliniummi suna sammineqarnersoq.
 - Paasissutissat katersorneqartut sumut atorneqassanersut.
 - Kinaassutsimik isertuussinerup/isertuussisoqartiginerup qanoq qulakkeerreqarnissaa.
- Meeqqat aamma inuit atugarliortut pillugit ilisimatusartoqarpat pissutsit immikkut ittueneri eqqumaffigikkit.
 - Inuup akuersissutaata saniatigut apeqqarissaarnerni aamma paasissutissanik katersinermi angajoqqaanit imaluunniit angajoqqaatut sinniisuusumit piginnaassusiligaassut aaneqassaaq.
 - Apersuinermi immersugassiusaguit sammisanik mianerisaliannik imaqartumik angajoqqaanit imaluunniit angajoqqaatut sinniisuusumit piginnaassusiligaassut aamma aaneqassaaq.
- Ilinniartitsisutut imaluunniit avataaniit ilinniartitsiartortutut Ilisimatusarfiup sulisuinit imaluunniit ilinniartuutaanit paasissutissanik katersinissat kissaatigugukku tamanna immikkoortortat instituttillu pisortaanniit akuerineqassaaq. Paasissutissinneqareernikkut isumaqataalluni akuersissummik pissarsinissaq aammattaaq immikkut eqqumaffiginiarneqassaaq.
 - Ilinniartunut tunngatillugu paasissutissanik katersinermi imaluunniit apeqqutinik akisisussanik "katersinermi" ilinniartitsisutut imaluunniit avataaniit ilinniartitsiartortutut oqartussaasuunerup atornerlunginnissaa aammattaaq immikkut eqqumaffiginiarneqassaaq.
 - Assersuutigalugu ilisimatusartutut imaluunniit avataaniit ilinniartitsiartortutut pisut ilinniartitsiviusut ilitsersuiviusulluunniit paasissutissanik katersinermut imaluunniit apeqqutinik akisisussanik "katersinermut" atorneqanngisaannassapput. Ilisimatusaatigisamut ilinniartut atorneqarnissaat pisariaqarpat attaveqatigiinneq inip ilinniartitsiviusup avataani ingerlanneqartuaannassaaq. Suliniutilli/misissuinerilli tassungaannaq attuumassuteqartut pineqarpata tamanna atuutingilaq, tassa imaappoq ilinniartunik sullissinermik, ilinniartunik ilitsersuisarnermik, ilinniakkanik assigisaanilluunniit ineriartortitsinermut atugassat.

PAASISSUTISSANIK AQUTSINEQ

Ilisimatusarnermi misissuinikkut misillittakkatigullu paasisat katersorneqareerpata paasissutissat isumannaatsumik suliarineqarnissaat toqqorneqarnissaallu ilisimatusartup isumagissavaa aamma isumaqatigiissutigineqarsimasut naapertorneratigut.

- Kalaallit Nunaanni Paasissutissat inunnut tunngasut pillugit inatsimmi paasissutissanik suliaqarnermut piumasagaatit ilisimatusartup ilisimasariaqarpai.
- Ilisimatusarnermi misissuinikkut misillittakkatigullu paasisat katersorneqarsimasut tamarmik akuersissutigineqareersimasutut taamaallaat atorneqaqqusaapput.
 - Ilisimatusarnermi misissuinikkut misillittakkatigullu paasisat pillugit nutaamik ilisimatusartoqassappat imaluunniit ilinniartitsinermut atorneqassappata tamanna aammattaaq atuuppoq
- Atortut pingaarutillit isumannaatsumik toqqorneqassapput, aamma pisariaqartinneqartillugu piffissaq tamakkerlugu.
 - Atortut tusarliuteqqusaasut pissarsiarineqarsinnaasariaqarput
 - Ilisimatusarfinni sulisunut suliffeqarfiup akisussaaffigaa serverinut isumannaatsunut aamma ilisivinnut paarnaaqqanngitsunut isertoqarsinnaanissaa.
- Paasissutissat toqqortaatigiunnaarneqassappata isumannaatsumik piiarneqassapput.

- Ilisimatusartup ilinniarfik qimappagu ilisimatusarnermit paasissutissat qanoq pineqarnissaat pillugu sulisut aqutsisortik qaninneq isumaqatigiissuteqarfigissavaat. Ilisimatusarfiup paasissutissat pissanngippagit isumaqatigiissutit tamakku suliniutip aallartinnerani isumaqatigiissutigineqassapput.

SAQQUMMERSITSINEQ AAMMA SIAMMARTITERINEQ

Ilisimatusarnermi inernerit saqqummersinneri aamma inernerit taakkua kingusinnerusukkut paasissutissiarineri, ilisimatusarnerup ingerlannera assigalugu, ilisimatusarnermi pitsaasumik suleriaaseqarnissaq malinneqassaaq.

- Ilisimatusartuq ilisimatusaammini inernerit saqqummersinnissaannut pisussaaffeqarpoq.
- Ilisimatusartup paasissutissiornermini ilisimatusarnerup inernerit qanoq inuiaqatigiinnut pitsaanerpaamik iluaqutaassanersut eqqumaffigissavaa
- Najoqqutat eqqortut aamma paasissutissat naatsorsuutigiuminartut taamaallaat atorneqarnissaannut malittarisassat saqqummersitsineri naapertorneqassapput.
- Ilisimatuutut tusagassiuutitut oqaaseqarneq nammineq suliassaqarfigisap iluani tamanna taamaallaat pisinnaavoq. Suut suliatigut paasisimanninnermit aamma nammineq inuttut isiginnittariaatsinit tunngaveqarnersut aammattaaq erseqqissarneqartuaannassapput.
- Ilisimatusartup inernerit ingerlatsivinnut aalajangersimasunut annertuumik sunniuteqarnissaat naatsorsuutigineqarpat saqqummersitsinnginnermi imaluunniit ilaatigut tusagassiorfinnut oqaaseqannginnermi ingerlatsiviit taakku kalerrinneqassanersut ilisimatusartup eqqarsaatigeqqissaarsinnaavaa.

ATUAKKIORTUUSSUSEQ

Ilisimatusarnermut tapersiisimasut tamarmik taaneqarnissaat imaluunniit allattutut ilanngunneqarnissaat ilisimatusartup eqqumaffigissavaa.

- Saqqummersitap ilaannut pingaarutilinnut inuit tamarmik tapersiisimasut allattutut akuerineqartariaqarput allatulluunniit taaneqartariaqarput
 - Tamassumunnga ilanngullugit isumassarsiamut, ilusilersukkamut, misissueqqissaarinnermut, nassuiaanermit, oqaluttaanermit, immikkut ilisimasaqarnermut aamma isornartorsiuilluni iluarsaanermit tapersiinerit
- Saqqummersitami immikkoortut sorliit allattup tapersiivigisimanerlugit kiisalu immikkoortut sorliit allaqataasut akisussaaffigisimaneraat allattup suussusersinnaasariaqartuassaavai.
- Allattut(-qataasut) periutsini imaluunniit inerniliinerni isumaqataangikkunik atuakkiortuussuseqarnissamik itingarititsinissaminut pisinnaatitaaffeqartuaannarput.
 - Tamassumanili tapiissuteqarnerit pingaarutillit suli paasissutissiissutigineqassapput, ilaatigut qjassutit ataanni.
- Atuakkiortuussuseq pillugu isumaqatigiinnginnerit sapinngisamik arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsumit nalilersorneqartariaqarput.
 - Ilisimatusarfimmi ilisimatusartut pineqarpata isumaqatigiinnginnerit Akademisk Rådimi aalajangiiffigineqarsinnaapput.
 - Ilisimatusarfinni assigiinngitsuni ilisimatusartut akornanni isumaqatigiinnginnerit pineqarpata tamanna ingerlatsivinni taakkunani marlunni ilisimatusartut qaninnertut aqutsisuannit arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsumit aalajangiiffigineqartariaqassaaq.

ILISIMATUSARNERMI SULEQATIGIINNEQ

Ilisimatusarfiit nunani tamalaaniittut ilisimatusarnermi suleqatigineranni ilisimatusartup siullertut eqqumaffigissavaa suleqatigiinneq Ilisimatusarfiup iluaqutigimmagu, aappaattullu eqqumaffigissavaa Ilisimatusarfimmi ilisimatusarnermi ileqqorissaarnerup pitsaasup qanoq isigineqarnera suleqatigineqartup nikanarsassanngimmagu.

- Illuatungermik avataaneersumik ilisimatusarnermi suleqateqarnek allaganngorlugu isumaqatigiisummi tamakkiisumik nassuiarneqassaaq.
- Ilisimatusaammi sammisamut aamma apeqqutaanut aalajangiinermut illuatungeq avataaneersoq tapersiisinnaavoq, kisianni ilisimatusarnikkut periuseq ilisimatusaatit tunngavigalugit eqqarsaatersuutit aallaavigalugit taamaallaat toqqarneqarsinnaavoq, ilisimatusartullu ilisimatusarnikkut periuseq akisussaassuseqarfigisinnaasariaqassavaa.
- Ilisimatusartup nammineq piumasamit ilisimatusaatimi saqqummiunnissaanut kiffaanngissuseqassaaq.
- Pitsaassutsikkut qulakkeerinninnaq anguniarlugu Ilisimatusarfiup ilisimatusartui paasissutissat tamakkiisumik pissarsiarisinnaasariaqarpaat tunniunneqartussat imaluunniit illuatungermit avataaneersumit pigineqartut, ilisimatusarneq taakkunannga tunngaveqarpat.
- Aningaasatigit tapiissutit aamma pissamaatit allat illuatungermit avataaneersut ilisimatusarfimmi immikkoortortakkut ingerlanneqassapput ilisimatusartumullu ataasiakkaamut toqqaannartumik tunniunneqaratik.
- Ilisimatusarfimmi ilisimatusartut nunani tamalaani suleqateqarunik Ilisimatusarfiup aamma/imaluunniit inuiaqatigiit kalaallit suleqatigiinneq iluaqutigisariaqassagaat immikkut eqqumaffiginiarneqassaaq.
 - Tamassumunnga pissutaavoq Ilisimatusarfik killilimmik isumalluuteqarmat kisiannili ataqatigiisutini aalajangersimasuni suleqatigisassatut pilerinarluinnartuusinnaamat aamma. Taamaasilluni Ilisimatusarfiup "token partner"-itut piviusumik sunniuteqarani atorerlunneqarnissaanut aarlerinassusaa annertusisinnaavoq.

SOQUTIGISATIGUT ISUMAQATIGIINNGINNERIT

Ilisimatusarnermut attuumassuteqartumik sulinermi ilaatigut soqutigisatigut akerleriissuteqarnerit sapinngisamik tamakkiisumik paasissutissiisutigineqartassapput. Tamassumani paasissutissat tunngavigalugit aningaasatigut imaluunniit soqutigisat allat naliliivigineqassapput.

- Soqutigisatigut isumaqatigiinnginneriit pisut tassaapput aningaasanut imaluunniit soqutigisanut allanut tunngasut ilisimatusaatitigut naliliinermut tusagaanerlutsitsisinnaanerat imaluunniit sunniuteqarsinnaanerat.
 - Sunniuteqavittoqarnera aalajangiissutissaanngilaq, aalajangiissutissaavorli pasinnittoqarnissaanut peqquteqarsinnaanera, patsiseqarluartumik patsiseqanngitsumilluunniit sunniuteqartoqarsinnaanera.
- Soqutigisani isumaqatigiinngissutaasinnaasut sulluunniit pillugit illuatungeriit ilisimatusaammi peqataasut tamarmik paasissutissiisussaapput.
- Ilisimatusaammut aamma ilisimatusarniarluni qinnuteqaatinut naliliisut soqutigisatigut isumaqataanngitsut suliami pineqartumi pileriaartortumi peqataanertik unitsissavaat.
- Soqutigisatigut isumaqatigiinnginneq pissagaluarpat illuatungeriit Akademisk Rådiumut tamanna suliassanngortissinnaavaat.
 - Akademisk Rådip illuatungeriit peqataasut oqaaseqaatinik aallerfigissavaat aalajangiissappullu.
 - Suliap ingerlanerani illuatungeriinnut aamma ilaatigut ilisimatusarnermi misissuinikkut misilittakkatigullu paasisanut tunngatillugu tusarliisoqannginnissaa Akademisk Rådip akisussaaffigaa.

ILISIMATUSARNIKKUT TATIGINANNGISSUSEQARNEQ AAMMA ILEQQORLUTTUUSSANGATINNARTUMIK ILISIMATUSARNERMIK INGERLASSINEQ

Suliani ilisimatusarnikkut tatiginanngissuseqarnermut aamma ileqqorluttuussangatinnartumik ilisimatusarnermik ingerlassinermut tunngasuni unnerluutinik taama ittunik isumaginninnermi ilisimatusarfik suleriaaseqassaaq. Suliani taama ittuni iliuuserisimasanut kingunerititassat periarfissat suuneri aamma ersarittussaapput.

- Ilisimatusarnikkut tatiginanngissuseqarnerup nassuiaatai tassaapput ilumuunngitsumik oqaluttuarneq aamma allap suliaanik namminiliarisuusaarneq piaarluni imaluunniit pilersaarusiornikkut mianersuaalliuugaarluni, naammassineratigut ingerlanneqarsimasut imaluunniit ilisimatusarnermik nalunaarutiginninneq.
 - Ilumuunngitsumik oqaluttuarneq: Ilisimaatsumik paasissutissanik sananeq imaluunniit paasissutissanik piviusuunngitsut atorlugit taarsiineq.
 - Peqquserlunnikkut allanngortitsineq: Ilisimatusarnermi allaatigisassanik, atortunik imaluunniit ingerlassanik allanngortiterineq kiisalu paasissutissat inernerannik allanngineq imaluunniit minitaqarneq, taamaasillunilu ilisimatusarneq eqqunngitsutut isikkoqaleruni.
 - Allap suliaanik pigiliussineq: Allat isumassarsiaannik, ingerlassaannik, inernerannik, allataannik imaluunniit immikkut ittunik taaguutiliaannik eqqunngitsumik taanagit pigiliussineq.
- Ileqqorluttuussangatinnartumik ilisimatusarnermik ingerlassinerup nassuiaataa tassaavoq akisussaassuilimmik ilisimatusarnermik ingerlatsinerup malitassanik akuerineqarnikunik nalinginnaasunik unioqqutitsineq, tamassumunnga ilanngullugit ilisimatusarfiup ilisimatusarnermi ileqqorissaarnissamut najoqqutassiai.
- Suliani ilisimatusarnikkut tatiginanngissuseqartunik imaluunniit ileqqorluttuussangatinnartumik ilisimatusarnermik ingerlassisoqarneratut pasinninnertalinni ilisimatusarfiup Akademisk Rådiata misissuinerit ingerlassavaat.
 - Akademisk Rådip isummersoqatigiinnik misissuisussanik pilersitsiniarluni aalajangerpagu isummersoqatigiinni taakkunani ilaasortat illuinnaasiunngitsuussapput aamma ilisimatusarnermi suliaasaqarfiit iluanni aalajangersimasuni ilisimasalittut piginnaasaqassapput aammattaaq akisussaassuilimmik ilisimatusarnermik ingerlatsineq pillugu annertuumik ilisimasaqarlutik.
 - Periarfissaappat, ilaasortat ilaat amerlanerusulluunniit ilisimatusarnikkut tatiginanngissuseq aamma/imaluunniit akisussaassuilimmik ilisimatusarnermik ingerlatsinerup unioqqutitsineq pillugit suliat sionatigut misilittagaqarfigeriissavaat.
- Suliami illuatungeriit suliap suliarineqarnerani toqqaannaq akuliunneqartariaqarput misissuineri najoqqutat oqaaseqarfiginissaannut periarfissinneqarnikkut aamma suliap ingerlanerani ingerlaavartumik paasissutigineqartarnikkut.
- Suliami illuatungeriit sapinngisaq tamaat illersorneqassapput ima:
 - Inuit ajunngitsumik isumaqarlutik pasinnillutik saqqummiussisut ("whistle-blowers") akiniaallutik akerlilerneqarsinnaanatik illersugaapput
 - Ajortumik isumaqarluni naammagittaalliutit saqqummiunneqartut (soorlu nakkarsaaneq) namminermi akisussaassuseqartumik ilisimatusarnermik ingerlassinerup unioqqutitsinertut isigineqartariaqarput
 - Illuatungeriit kinaassusaat sapinngisaq tamaat isertuunneqassapput
 - Suliat assingusut/pisut assigiimmik suliarineqartariaqartut.
 - Misissuineri suleriaaseq tamanut ammasuusariaqarpoq.
 - Suliat sunniuteqarluartumik naammassineqartariaqarput, taamaasilluni illuatungeq arlaannaalluunniit misissuineri sapinngisamik pisariaqanngitsumik piffissami siviruserisumi ilaatinneqassanngilaq.
- Ilisimatusarnikkut tatiginanngissuseqanngitsoqarnera imaluunniit ileqqorluttuussangatinnartumik ilisimatusarnermik ingerlassisoqarneranik paasinnittoqarpat, suliap qanoq ittuunera naapertorlugu, iliuuserisimasamut kingunerititassat ima inissititerneqarsinnaapput:

- Suliaq pillugu aqutsisoq qaninneq ilisimatinneqassaaq, tassani siunertarineqarluni uparuaaneq, mianersoqqussummik tunisineq imaluunniit pisuni ingasattuni soraarsitsineq imaluunniit peersitsineq (suliani ilisimatusarnikkut tatiginangissuseqarnermut tunngasuni taamaallaat soraarsitsinermik imaluunniit peersitsinermik iliuserisimasamut kinguneqartitsisoqarsinnaavoq, tamanna suliani ileqqorluttuussangatinnartumik ilisimatusarnermik ingerlassinermut tunngasunut atuutinngilaq).
- Ilisimatusarnikkut suliap tunuartinneqarnissaanut peqqussut
- Ilisimatusarneq avataaniit aningaasaliiffigineqarnermik tunngaveqarpat tapiissuteqartumut nalunaarfiginnineq
- Pineqaatissiissutaasinnaasumik inatsimmik unioqqutitsisoqarpat politiinut unnerluutiginnineq (tamanna sulianut taamaallaat ileqqorluttuussangatinnartumik ilisimatusarnermik ingerlassinernut tunngasunut atuutinngilaq)

KALAALLIT NUNAANNI ILISIMATUSARNERMI ILEQQORISSAARNERMUT NAJOQQUTASSAT IMMICKUT ITTUT

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi ilisimatusartutut suliniutigisami ileqqorissaarnermut isumaliutigisariallit immikkut ittut ilanngunneqartariaqarput. Tamassumunga peqquataasoq tassaavoq pissutsit immikkut ittuummata, siullertut Kalaallit Nunaannut tunngatillugu inuiaqatigiit immikkuullarissuupput ikittunik innuttaasullit nunami angisoorsuarmi siaruarsimasunik, aappaattullu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi nunap inoqqaavi immikkut ittumik kulturillit oqaluttuarisaanillilu ilanngunneqartarmata.

AKISUSSAASSUSEQ

Inuiaqatigiit kalaallit ilisimatusarnermi misissuinnikkut misillitakkatigullu paasisanik aallerfigineqarneranni akisussaaffik pigisaq aamma ilisimatusartutut inissisimaffigisinnaasap erseqqissuusuaannanngissinnaanera immikkut eqqumaffiginiarneqassapput.

- Suleqatigisat nunap inoqqaavisa ilisimasaannik imaluunniit najukkami ilisimasanik tapiissuteqarsimasut nersorneqarnissaat ilisimatusartup immikkut eqqumaffigissavaa. Tamanna akuersissummik tunniussissummi tunngavissiarineqassaaq.
- Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit ikillutillu imminnut qanippup. Taamaammata kinaassutsinik isertuussinissaq ajornarnerusinnaavoq, tamanna ilisimatusartup immikkut eqqumaffigisariaqarpaa.
 - Pisuni allani nalinginnaasumik kinaassutsimik isertuussisoqarsinnaagaluartoq inuit ilisariuminarsinnaasarpup, taamaattumik tamassuma ajornartorsiorfiusinnaanera pingaarutilittut ilisimatusartup isumaliutigisariaqarpaa.
- Kalaallit Nunaanni nunamit allameersutut ilisimatusartutut ilisimatusarnermi oqaluttuarisaanermut takisuumut aamma pitsaasuujuaannanngitsumut, nunasiaataasimanerup oqaluttuarisaaneranut qanimut attuumassuteqartumut, pulasoqartarpoq. Ilisimatusartutut nunamit allameersutut nunasiaataasimanermik oqaluttuarisaanermik nassataqartoqarsinnaavoq immaqa ilisimatusartumulluunniit ersarinngitsuusumik. Ilisimatusartup qanoq isigineqarnera aamma tamanna ilaatigut qanoq akuersaarfigineqarnissaa pillugit isumaliutigisariallit Kalaallit Nunaanni ilisimatuutut misissuinnermi isumaliutigisassatut ilanngunneqassapput.

SUNNIUTEQARLUARTUMIK ATTAVEQATEQARNEQ

Ilisimatusarnermi attaveqateqarneq pingaaruteqartuaannarpoq, kisianni pingaartumik Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi ilisimatusartup "hit-and-run"/"fly-in-fly-out"-mik ilisimatusannginnissaq immikkut eqqumaffigissavaa. Ilisimatusarnermi suliniutini tamani sapinngisaq tamakkerlugu ilisimasat nutaat qanoq pilersinneqarnerat, paasisutissiarineqarsinnaanerat aamma sumiiffimmi inuiaqatigiinnut nalinginnaasumilluunniit inuiaqatigiinnut kalaallinut qanoq iluaqutaasinnaanera eqqumaffigilluarniarneqassapput.

- Ilisimatusartut naatsorsuutigisat, siunertarisaq aamma inernerisinnaasat pillugit suliniutip ingerlanera tamakkerlugu oqaatigisarnissaat immikkut eqqumaffigissavaat. Sumiiffimmi inuiaqatigiinnik aamma ilisimatusarfigineqartunik attaveqateqarnermi tamanna sualummik atuuppoq hit-and-run-imik ilisimatusarnissap aarlerinassusaa pinaveersaarniarlugu.
- Inernerit siammassinnerusumik siammartinneqannginneranni inuiaqatigiinni ilisimatusarfigisami aammattaq siammartinneqaaqartariaqarput, tamassuma inuttut najuunnikkut ingerlanneqarnissaa pitsaaneruvoq.
 - Inernerit assortuussutaasinnaratarpata tamanna sualummik pingaaruteqarpoq.
 - Tamassuma saniatigut ilisimatusarnerup inernerit sumiiffimmi inuiaqatigiinni ilisimatusarfigisami ajornanngitsumik pissarsiarineqarsinnaanngortinneqassapput.
- Ilaatigut aallaaniarfissap nalaanut imaluunniit kulturikkut pisunut akornutaatikkusunnagu ilisimatusartup ilisimatusarnermini najuunnini malinnaaffigisariaqarpaa.

- Sunniuteqarluartumik attaveqateqarnermut aamma paasissutissanik katersinermut atatillugu ilisimatusartup ilisimatusarnermini oqaatsit atuuffiat immikkut eqqumaffigisussaavaa.
 - Oqaatsit kulturimi immikkut inissisimaffeqarsinnaapput attaveqatigiinnermilu atortuunnartut isigineqassanngillat. Kalaallisut, qallunaatut, tuluttut imaluunniit oqaatsinik sisamaattut atuneq annertuumik sunniuteqarsinnaavoq, ilisimatusarnermi misissuinikkut misilittakkatigullu paasisanik katersinermi aammattaarli ilisimatusarnerup inerneranut tunngatillugu.

NUNAP INOQQAAVINUT KULTURIANNULLU ATAQQINNINNEQ

Sumiiffimmi innuttaasut aamma najukkami nunallu inoqqaavisa ilisimasaasa ilanngunneratigut ilisimasat anguneqarsinnaasut aamma nammineq ilisimatusaatigisami suliassaqarfimmut tassunga qanoq pissuseqarnissaq ilisimatusartutut ammaffigineqartariaqarput.

- Misissueqqissaarinerit eqqartorneranni paasissutissallu nassuiarneranni aamma sumiiffimmi innuttaasunik nakkutiginninnermi isiginnittariaatsit nutaat ilisimatusartutut ammaffigineqartariaqarput aamma assigiinngissutsit isummereersimanagerillu akuerinissaat immikkut eqqumaffigineqartariaqarput.
- Issittumi nunat inoqqaavi immikkuullarissunik ilisimasaqarlutillu nunami najukkaminik paasinnittaaseqarput taakkualu ilisimatusartunut pingaarutilittut suleqatigisatut inissisimasinnaapput.
- Kalaallit Nunaanni ilisimatusartutut pisussaataaaffik tassaavoq sumiiffimmi nunallu inoqqaavisa ilisimasaannik ilisimasaqarnissaq taakkunungalugu aamma ilisimasaannik ilisimasaqarfittut pissuseqarnissaq.

NAJUKKAMI INNUTTAASUT PEQATAATIKKIT AAMMA ATASSUTEQARNERNIK PILERSITSILLUTILLU ATTASSIGIT

Ilisimatusartutut ilisimatusarnerup pileriartornera tamakkerlugu sumiiffimmi inuiaqatigiinnik aamma/imaluunniit sumiiffimmi ingerlatsivinnik sapinngisamik peqataatitsisoqassaaq. Pissutigalugu ileqqorissaartumik ilisimatusarnermik ingerlassineq qulakkeerneqassamat aammattaarli nammineq ilisimatusaatigisaq pitsaanerpaamik tunngaveqarnerussamat, aamma ilisimatusarnermi misissuinikkut misilittakkatigullu paasisanik tutsuiginartunik aallertoqarnissaanut iluaqutaasinnaammata.

- Ilisimatusartutut sumiiffimmi innuttaasut ingerlatsivilluunniit ilisimatusarnissamat pilersaarusiornermi paasissutissanillu katersinermi qanoq peqataatissinnaaneri isumaliutigineqartariaqarput.
- Sumiiffimmi innuttaasut ikiuutaasinnaapput, ilisimasanik naleqquttunik tapiissuteqarnermikkut aammattaarli paasissutissanik aallernissamat pitsaanerpaamik ajoqutaannginnerpaamillu oqallinnissamat siunnersuuteqarnikkut - oqaatsinut, avatangiisinut tunngasinnaapput imaluunniit inuit apeqqarissaarneqartut naapinnerannut tunngasut.
- Ilisimatusartutut nunamit allameersutut avitseqatigiinnissamat aamma siunnersorneqarnissamat sumiiffimmi ilisimatusartut ilaatinneqartariarput.
- Sumiiffimmi inuiaqatigiinnik atassuteqalerneq tamassuminngalu attassinissaq ilisimatusartup piffissamik atuiffigisariaqarpaa.

NAGGASIUTITUT

Ilisimatusarfiup ilisimatusarnermi ileqqorissaarnermut najoqqutassiai pillugit apeqqutit Ilisimatusarfiup ilisimatusarnermut ataqatigiissaarisuanut apeqqutigineqarsinnaapput (cls@uni.gl).

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermut apeqqutit nalinginnaasut Arctic Hubimut apeqqutigineqarsinnaapput (arctichub.gl)

